

DHC

Den Haag Centraal

Vrijdag 3 juli 2015 jaargang 9 nummer 425 | €2,50

Aanpak knelpunten

5 **Segbroeklaan krijgt twee keer één rijbaan**

PvdD-senator
Christine Teunissen (29):
‘Ik wil een revolutie in de Eerste Kamer’

IO/II

4 **Bazaar Hoefkade nu hippe ontmoetingsplek**

Syntagma, plein van Grieks protest

8/9

Henriquez stierf door politiegeweld **Vijf agenten verdacht en uit functie**

Door Casper Postmaa

De Arubaan Mitch Henriquez die zondag stierf nadat hij de dag ervoor hardhandig door vijf agenten was gearresteerd tijdens een concert in het Zuiderpark, is waarschijnlijk omgekomen door politiegeweld. Minister Van der Steur (VVD, justitie) heeft om een onafhankelijk en zeer zorgvuldig onderzoek gevraagd.

Henriquez had volgens de politie meerdere malen geroepen dat hij een wapen had. Uit de sectie, die is verricht bleek dat hij door verstikking was overleden. Bij de 42-jarige man zijn geen sporen van drugs gevonden, ook was er geen sprake van excessief alcoholgebruik. De vijf betrokken agenten zijn uit hun functie gezet, verklaarde Paul van Musscher, chef van de Haagse politie, deze week op een persconferentie waar ook burgemeester Jozias van Aartsen en hoofdofficier Kitty Nooy spraken. Volgens Nooy zullen de vijf politieagenten als verdachten worden aangemerkt. Daarbij is geen onderscheid gemaakt naar de rol die zij bij de aanhouding speelden.

Nooy noemde de bevindingen die tot nu toe zijn gedaan ‘heel heftig’, woorden die ook Van Aartsen en Van Musscher in de mond namen. “Dit heeft enorme impact op het corps”, aldus Van Musscher. Daarmee doelde hij niet alleen op het tragische incident zelf, ook op de nasleep ervan. Agenten worden bedreigd: “Dat geldt ook voor politiemensen die niets met de zaak te maken hebben”, aldus de politiechef, die net als Van Aartsen, niet wilde ingaan op beveiligingsmaatregelen die mogelijk ten aanzien van de vijf verdachte agenten worden genomen. De burgemeester sprak, net als de anderen, tijdens de persconferentie zijn medeleven uit tegenover familie en vrienden van Henriquez. “Het is schokkend en heel verdrietig. Ik heb diep respect voor de waardige manier, waarop de familie op het verlies heeft gereageerd”. Van Aartsen sprak de hoop uit dat de situatie in de Schilderswijk niet verder zal escaleren. “We zijn net als de afgelopen dagen overal op voorbereid, maar laten we kalm blijven en ons hoofd erbij houden”. Hij wees erop dat de maatregelen die nu tegen de agenten zijn genomen de rust moeten doen terugkeren. “Het onderzoek gaat door, maar wat goed is, is goed en wat fout is, is fout. Dan dienen er ook passende maatregelen te volgen”. Tijdens de persconferentie werd hoofdofficier Nooy in het nauw gedreven door vragen over de rol van het Openbaar Ministerie. Meteen na het overlijden kwam er een verklaring van het OM waarin stond dat Henriquez pas in de politiebus onwel was geworden, terwijl filmpjes op social media op een eerder tijdstip wezen. De vaststelling van het OM was volgens Nooy gedaan “op basis van summere informatie”. Zij kon niet uitleggen waarom dat zo was gegaan. Op de vraag of die informatie afkomstig was van de inmiddels verdachte agenten antwoordde zij na enige aarzeling. “Ja, dat klinkt aannemelijk”.

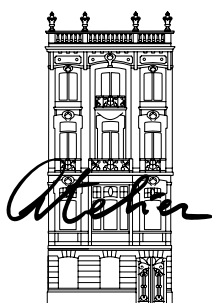
len die mogelijk ten aanzien van de vijf verdachte agenten worden genomen. De burgemeester sprak, net als de anderen, tijdens de persconferentie zijn medeleven uit tegenover familie en vrienden van Henriquez. “Het is schokkend en heel verdrietig. Ik heb diep respect voor de waardige manier, waarop de familie op het verlies heeft gereageerd”. Van Aartsen sprak de hoop uit dat de situatie in de Schilderswijk niet verder zal escaleren. “We zijn net als de afgelopen dagen overal op voorbereid, maar laten we kalm blijven en ons hoofd erbij houden”. Hij wees erop dat de maatregelen die nu tegen de agenten zijn genomen de rust moeten doen terugkeren. “Het onderzoek gaat door, maar wat goed is, is goed en wat fout is, is fout. Dan dienen er ook passende maatregelen te volgen”.

Tijdens de persconferentie werd hoofdofficier Nooy in het nauw gedreven door vragen over de rol van het Openbaar Ministerie. Meteen na het overlijden kwam er een verklaring van het OM waarin stond dat Henriquez pas in de politiebus onwel was geworden, terwijl filmpjes op social media op een eerder tijdstip wezen. De vaststelling van het OM was volgens Nooy gedaan “op basis van summere informatie”. Zij kon niet uitleggen waarom dat zo was gegaan. Op de vraag of die informatie afkomstig was van de inmiddels verdachte agenten antwoordde zij na enige aarzeling. “Ja, dat klinkt aannemelijk”.

Zie ook pagina 3

ADVERTENTIE

GIORGETTI

ANTWERPEN

SUMMER SALE : UNIEKE JAARLIJKSE VERKOOP VAN DESIGNMEUBELEN

Toonzaal en stock modellen met 20 % tot 90 % korting
Zondag 5 juli van 12.00 - 18.00 uur

Britselei 16, 2000 Antwerpen

T +32.3.3361694 / atelier@giorgettiantwerp.be / www.giorgettiantwerp.be

HET PLEIN Deel 6

Door Frederiek Lommen

Het plein van volk, elite en n

Achter de schermen woedt een felle strijd om de bouwopdracht voor het nieuwe Spuikwartier. En wat de stad er ook van vindt, het winnende ontwerp wordt uitgevoerd. Over het nieuwe Spuiplein mag Den Haag vooralsnog wel meepraten. Daarom trekt DHC de wereld in op zoek naar voorbeelden – goede en slechte – waarvan we kunnen leren. Deze week Syntagma in Athene.

Wie een rondje maakt over het bekendste plein van Athene, komt ogen te kort. Voor de

deur van de vestiging van de Alpha Bank ligt een dakloze. Hij ligt op de stoep, met één hand als een kussentje onder zijn hoofd. Hij lijkt te slapen, maar houdt tegelijkertijd zijn andere hand vragend half omhoog. Hooggehakte dames met perfect gekapt haar en grote, modieuze zonnebrillen negeren hem en voegen zich in de rij voor de pinautomaat van de bank.

Bij de krantenkiosk een paar meter verderop bestuderen Griekse mannen de koppen van die dag. Foto's van Merkel, Lagarde, Tsipras en Varoufakis sieren de voorpagina's. En op het bankje ernaast heeft iemand de woorden 'Kali Tych' gekalkt. Wie hier precies veel geluk wordt gewenst, doet eigenlijk niet ter zake. Vrijwel iedere Griek kan deze woorden op dit moment wel gebruiken.

Een paar meter verderop voert een groepje mannen actie tegen Duitsland. Op het grote bord dat zij tussen de bomen hebben bevestigd, wordt Angela Merkel opgeroepen het geld dat Duitsland ten tijde van de bezetting zou hebben gestolen, aan Griekenland te retourneren. Ze verzamelen handtekeningen en willen deze einde van de week aanbieden aan leden van het Grieks parlement. Op lantaarnpalen zijn affiches geplakt waarin wordt opgeroepen tot een pro-Syriza-demonstratie en op de grond liggen de flyers van een ander protest dat gisteren plaatsvond.

Maar uiteraard demonstreert niet iedereen die zich hier op dit plein bevindt. Er staan twee mobiele stalletjes waar loten worden verkocht. Ook is er een verkoper van 'koulouria', de Griekse deegringen met sesamzaadjes. En er zijn wel tien 'periptero's' te vinden, de beroemde Griekse kiosken waar je zo'n beetje alles kunt kopen wat een mens zoal nodig heeft: kranten, flesjes water, sigaretten, pennen, ijsjes, condooms, blikjes bier en aspirine.

De locatie van deze verkopers en demonstranten, hier in het hart van het plein, is goed gekozen. Een niet-aflaten-de stroom mensen komt uit het metrostation (dat ook de naam Syntagma draagt) en verspreidt zich over het centrum. De meesten begeven zich naar de grote winkelstraat, de Ermou, die aan de oostzijde van dit plein begint. En uiteraard is de omgekeerde beweging even groot.

Levendigheid en diversiteit, dat zijn de woorden die de sfeer op dit plein het beste kenschetsen. Het plein wordt gebruikt, ongeacht het tijdstip en ongeacht het seizoen. De inwoners van de stad stappen hier uit metro, tram, bus of taxi. Ze gebruiken het plein als trefpunt,

Sinds de laatste renovatie van Syntagma – vlak voor de Olympische Zomerspelen in 2004 – is het plein verfraaid met graszoden, sinaasappelbomen, cipressen, oleanders

sprekend hier af met vrienden en familie en vervolgen van hieruit hun weg. En alle leeftijden en sociale klassen zijn daarbij vertegenwoordigd.

Sinds de laatste renovatie van Syntagma – vlak voor de Olympische Zomerspelen in 2004 – is het plein verfraaid met graszoden, sinaasappelbomen, cipressen, oleanders en allerlei stadsmeubilair. Die parkelementen worden volop benut door de plaatselijke bevolking en de toeristen. Ze zitten op muurtjes en banken, liggen hier op het gras te slapen, of drinken een 'kafedaki' op een van de terrassen die aan de randen van het plein te vinden zijn.

Het Atheense plein schrikt niet af, het

nodigt uit. Kan die levendigheid dienen als voorbeeld voor ons nieuwe Spuiplein? Het kloppend hart van de stad? Een knooppunt waar verschillende mensen samenkomen, elkaar toevallig of gearrangeerd treffen, en hun weg weer voortzetten? Misschien wel. Maar we gaan nog even verder kijken.

Geschiedenis

Het Syntagma-plein bestaat al bijna tweehonderd jaar. Het werd ontworpen rond 1835.

Het Griekse volk had zich na een bloedige oorlog, die in 1821 losbarstte, ontworsteld aan het Ottomaanse rijk. Een periode van bijna 450 jaar bezetting was ten

einde. De Europese grootmachten (de Britten, Fransen en Russen) waren de Grieken in de laatste jaren van de strijd te hulp geschoten. Dat had effect. In juli 1832 was een aanzienlijk deel van het huidige Griekenland bevrijd en werd de nieuwe, onafhankelijke staat officieel erkend en vastgelegd in het Verdrag van Constantinopel.

Aanvankelijk werd voor de stad Nafplio op de Peloponnesos gekozen als hoofdstad van de nieuwe onafhankelijke staat, alhoewel ook Athene al was bevrijd. Toen de grootmachten de 17-jarige Otto – zoon van de Beierse koning Ludwig I – aanwezen als koning, vestigde hij zich dan ook meteen in Nafplio. Twee

jaar later werd echter besloten Athene tot hoofdstad uit te roepen. Deze stad met zijn roemruchte, antieke verleden sprak veel meer tot de verbeelding, met name voor de Europese grootmachten – met Duitsland voorop.

Vrijwel meteen na de beslissing de hoofdstad te verplaatsen, kwam er een grootschalig stedenbouwkundig project op gang. Het antieke Athene, in de eeuwen daarvoor verworpen tot een Turks uitzien dorp met niet meer dan 8000 zielen, moest worden veranderd in een Europees aandoende stad met statige gebouwen, grote pleinen en brede boulevards. Duitse stedenbouwkundigen en architecten als Leo von Klenze en

- + Functioneert als hart van de stad waar alle rangen en standen elkaar ontmoeten
- + Het vele groen waarvan bewoners en toeristen volop gebruikmaken

- Plein ligt grotendeels verdiept waardoor betogers moeten opkijken naar het hoger gelegen parlement c.q. de macht
- Plein is stedenbouwkundig geen eenheid

nachtthebbers

ers en allerlei stadsmeubilair. | Foto: A. Savin

De portier van het prestigieuze Hotel Grande Bretagne en de bedelaar, twee beelden die op Syntagma zijn vertegenwoordigd.

De ME maakt zich op voor de zoveelste demonstratie. | Foto's: DHC

Theophil von Hansen kwamen in het kielzog van koning Otto naar Athene om dat voor elkaar te krijgen. Het zijn deze Duitsers die voor een groot deel verantwoordelijk zijn voor de neoclassicistische stijl van dit plein en veel van de omliggende gebouwen. Tot in het midden van de twintigste eeuw stond het plein vol terrasstoelen, horend bij de vele cafés en patisserieën eromheen. Hier werd decennialang onder het genot van een kop koffie, een glas water en een sigaret – in vaak verhitte discussies – de politiek besproken. Het bekendste café heette in de volksmond dan ook niet voor niets ‘de Senaat van Zacharatos’.

Gedurende al die decennia onderging het plein ettelijke veranderingen en dijde de stad eromheen uit. Van een Turks dorp met 8000 inwoners werd Athene in iets meer dan 150 jaar getransformeerd tot een metropool met meer dan 5 miljoen inwoners. Renovaties van het plein waren er veel, en ook bij de laatste opknappbeurt voorafgaand aan de Olympische Spelen van Athene in het jaar 2004 werd Syntagma ingrijpend op de schop genomen. Het resultaat is zeker een verbetering te noemen. Met name het moderne metrostation is een grote aanwinst, vooral ook vanwege de prachtige ondergrondse tentoonstellingsruimte met een perma-

nente expositie van archeologische vondsten uit de antieke oudheid.

Politiek hart

Het plein was in al die eeuwen het decor van vele grote, politieke gebeurtenissen, en is dat tot op heden. Vaak speelde daarbij het pompeuze gebouw aan de oostzijde de hoofdrol. Het brede, okerkleurige, drie verdiepingen tellende parlamentsgebouw van Pendelisch marmer werd in 1842 in gebruik genomen als paleis voor koning Otto en zijn vrouw Amalia. In het jaar 1844 las koning Otto hier, vanaf het bordes van zijn paleis, de nieuwe grondwet voor aan het volk. Sindsdien heeft het plein – tot

dat moment ‘Plein der Paleizen’ geheten – de naam ‘Platia Syntagmatos’ of ‘Plein van de Grondwet’. Het paleis werd in 1909 door brand verwoest en uiteindelijk in 1934 – volledig gerestaureerd – in gebruik genomen als parlamentsgebouw. Om die reden concentreerden de politieke activiteiten van deze stad zich nog meer op dit bijzondere plein. Zo waren het op 27 april 1941 de nazi's die het bordes betraden om de inname van de stad te vieren. Tijdens de daaropvolgende Tweede Wereldoorlog fungeerde het prestigieuze Hotel Grande Bretagne – op een steenworp afstand aan de noordzijde van het plein – zelfs als het hoofdkwartier van de Wehrmacht.

Dit plein is ontegenzegglijk het politieke hart van de stad. Hét podium dat door de gevestigde macht wordt gebruikt om zijn boodschap aan de man te brengen

Tijdens het kolonelsregime (1967-1974) waren het Giorgos Papadopoulos en zijn vazallen die dit gebouw mobiliseerden. En bij de val van de junta kwam de nieuwe premier Konstantinos Karamanlis op 23 juli 1974 rechtstreeks vanuit Parijs hierheen om het volk toe te spreken. Vier maanden lang verbleef ook hij in het hetzelfde Grande Bretagne, en bestuurde hij van daaruit het land.

Dit plein is ontegenzegglijk het politieke hart van de stad. Hét podium dat door de gevestigde macht wordt gebruikt om zijn boodschap aan de man te brengen. Het establishment zetelt en presenteert zich op Syntagma. Niet alleen op door-deweekse dagen in het parlamentsgebouw, maar ook bij officiële festiviteiten als hier de tribunes staan voor de hoogwaardigheidsbekleders. Zij aanschouwen vanuit dit stuk van het plein bijvoorbeeld de militaire parade tijdens de jaarlijkse viering van Onafhankelijkheidsdag op 25 maart. Maar is het complete Syntagma eigenlijk het domein van de formele politiek, van de zittende macht?

De agora van het benedenplein

Syntagma is een vreemd plein. Het is door de bouw van het metrostation in feite in tweeën gedeeld, in een boven-

plein en een onderplein. Er is een groot niveauverschil, dat door de voetganger met veel trapredes wordt overbrugd. Daar beneden, op afstand van het parlement, is de politiek ook vertegenwoordigd, maar op een geheel andere wijze. Hier hebben vrijwel alle grote demonstraties en manifestaties plaats. Hier presenteert de oppositie zich. Toen op 8 december 2008 een agent de 15-jarige, ongewapende scholier Alexis Grigorioupolis in de verderop gelegen wijk Exarchia had doodgeschoten, kwam hier meteen een woedende menigte bijeen. Wekenlang was het onrustig op dit plein en maakten de ‘koukouloforoi’ (letterlijk: degenen met hoodies) de dienst uit op met name dit deel van Syntagma.

Je zou kunnen zeggen dat dit deel van het plein een mooie voortzetting is van de oud-Griekse agora. Een ‘marktplaats’, een publieke ruimte waar bedrijvigheid, kiosken, winkels en cafés te vinden zijn. En tegelijkertijd een plaats voor communicatie en participatie, voor debat, voor een volksvergadering in miniatuur.

Dat die participatie van het volk niet altijd gewenst is, moge duidelijk zijn. Veel demonstraties op Syntagma zijn uit de hand gelopen, geëindigd in gewelddadige rellen en arrestaties. In mei 2011 werd Syntagma bezet door de ‘Aganaktismeni’, de Griekse variant van de Occupy-beweging. Op 30 juli 2011 kwam er een einde aan die bezetting toen de politie het plein schoonveegde.

In de daaropvolgende jaren heeft de overheid haar uiterste best gedaan deze vrij directe vorm van medezeggenschap de kop in te drukken. De hoeveelheid politiek op het plein nam zienderogen toe. Bij grote evenementen en op belangrijke dagen zoals 25 maart – voorheen altijd een groot volksfeest – werd Syntagma door de oproerpolitie hermetisch afgesloten.

Is dat sinds de installatie van de regering-Tsipras in januari 2015 veranderd? De nieuwe machthebbers lijken iets minder bang voor de stem van het volk. Vele Syriza-leden hebben zelf een verleden in de anarchistische beweging van Griekenland en lijken milder tegenover critici-casters van eigen bodem. De kans dat het nieuwe Spuiplein eenzelfde politiek-maatschappelijke turbulente rol krijgt toebedeeld als Syntagma, is gering. Torontje en Binnenhof zijn te ver weg, je zou die rol eerder denken toebedelen aan het Plein. Maar als demonstrerende organisaties echt willen uitpakken en duizenden mensen op de been willen brengen, houden onze machthebbers liever afstand en sturen ze de boze burger naar het Malieveld. Op Syntagma kunnen volk, elite en macht elkaar bijna aanraken. Een echt plein dus.